

NME-zine

Tweemaandelijks e-nieuwsbrief over Natuur- en Milieueducatie nr. 5, december 2003

● [NME-webstek](#) ● [schrijf je in](#) ● [archief](#) ● [schrijf je uit](#) ● [printversie](#) ● [contact](#)

In dit nummer

! Dit is het vijfde nummer van het NME-zine. Het NME-zine vertrekt tweemaandelijks naar een 1 500 adressen uit onderwijs, NME-centra, natuur- en milieuverenigingen, administratie, provincies, gemeenten, landbouweducatie, jeugdwerk en sociaal-cultureel volwassenwerk.

1. **Duurzame productie:** de inspanningen van de land- en tuinbouwsector
2. **Aanbod gezocht:** NME-aanbod voor sociaal-culturele organisaties
3. **Jerom op kamp:** resultaten mini-onderzoek milieu-vriendelijke kampen
4. **Nieuwe logo's:** Milieuzorg voor sociaal-culturele verenigingen
5. **Enneemmee:**

5.1 **NME-aanbod:** nieuwe NME-producten

5.2 **NME-agenda:** NME-activiteiten in december 2003 en januari 2004

5.3 **NME-links**

Voor een **printversie:** zie menubalk bovenaan

1. Duurzaam op weg

NME en landbouw

De studiedag 'Landbouw en milieu: duurzaam op weg?' van 24 oktober was het resultaat van de intensieve samenwerking tussen de beleidsdomeinen landbouw en leefmilieu. De 250 deelnemers vernamen er hoe de land- en tuinbouwsector zich de laatste tijd voor een duurzame productie inspent. De deelnemers aan de vier werkwinkels **agrarisch natuurbeheer, bestrijdingsmiddelen, nutriënten en diversificatie** zochten naar mogelijke oplossingen om de altijd terugkerende hindernissen voor land- en tuinbouwers om duurzamer te produceren op te ruimen. Op de webstek mina.milieuinfo.be/studiedaglandbouw.html vind je over de studiedag volgende documenten terug:

- de verslagen van de vier werkwinkels;
- het verslag van de vragenronde;
- de vragen (en antwoorden) die niet aan bod kwamen;
- de inventaris van de initiatieven over natuur en milieu voor land- en tuinbouwers;
- de toespraak van de heer Ludo Sannen, Vlaams Minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking;
- het slotwoord van de heer ir. Marc Cherretté, afdelingshoofd Algemeen Milieu- en Natuurbeleid.

Cel NME&I, Ilse Rottiers, tel. 02 553 82 16,
ilse.rottiers@lin.vlaanderen.be

2. Aanbod gezocht : niet voor groentjes

NME voor volwassenen

Sociaal-culturele organisaties willen meer aandacht besteden aan natuur en milieu. Dat blijkt uit het onderzoeksrapport *'Niet voor groentjes. Natuur- en Milieueducatie voor volwassenen'*. Daarom inventariseert de Cel NME&I het bestaande aanbod van natuur- en milieuorganisaties en instellingen voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Het onderzoeksrapport bewijst dat de sociaal-culturele organisaties NME-aanbod en activiteiten als tentoonstellingen, vormingspakketten, geleide bezoeken, wandelingen en infoavonden in hun programmatie willen opnemen, maar dat zij hiervoor zelf niet altijd over de nodige knowhow beschikken. Daarvoor doen ze graag een beroep op gespecialiseerde organisaties. Het komt er dus op aan het NME-aanbod van die organisaties bekend te maken. **Een overzicht van alle NME-activiteiten voor verenigingen**, hun lokale afdelingen, vormingsinstellingen of volkshogescholen is daarom het gedroomde hulpmiddel. In het voorjaar van 2004 kan je dat overzicht op onze webstek raadplegen.

Heeft jouw organisatie of centrum een interessant aanbod voor sociaal-culturele organisaties? Vul dan een fiche in op de **NME-webstek** in de raat **'Volwassenen & NME'**.

Daar kan U ook het volledige **verslag van de studiedag 'Niet voor groentjes Natuur- en Milieueducatie voor volwassenen'** raadplegen.

Cel NME&I, Katrien Van Poeck, tel. 02 553 80 70,

katrien.vanpoeck@lin.vlaanderen.be

Muriel Geldhof, tel. 02 553 80 70,

muriel.geldhof@lin.vlaanderen.be

3. Jerom op kamp

Jeugd en NME

'Milieuvriendelijk op kamp' is een van de actiegebieden van de JEROM-werking van de Cel NME&I. Hierbij staat JEROM voor **Jeugd**, **Ruimte**, **Omgeving** en **Milieu**.

Tijdens de broeierige zomermaanden trokken twee Jerom-medewerkers voor enkele dagen met twaalf jeugdverenigingen op kamp. De verantwoordelijken van die groepen kregen een ontbijt van **vragen over hun energieverbruik, aankoop- en afvalgedrag en vervoersmiddelen** op bed opgediend. In ruil hiervoor konden zij hun kijk op milieuvriendelijk kamperen verwoorden. Voor de JEROM-werking is het belangrijk te weten wat het jeugdwerk zelf als mogelijkheden, hindernissen en behoeftes ziet om milieubewust op kamp te gaan. De resultaten van dit mini-onderzoek werden tot een open brief aan de beleidsmakers verwerkt. Daarin staan **concrete suggesties voor milieuvriendelijkere kampen**. Meer informatie over het kamponderzoek vind je in de raat **'Jeugd & NME'** op www.milieueducatie.be.

Een deel van de resultaten van dit onderzoek vind je ook in **'Loslopend Wild 2: energiezuinig en milieuvriendelijk op kamp'**. Dit praktisch milieu doe-boek voor kamperende groepen verschijnt in februari 2004 en is een uitgave van het Steunpunt Jeugd met de steun van de Cel NME&I. Je kan het nu al bestellen. Meer hierover: www.steunpuntjeugd.be

Cel NME&I, Francis Van den Noortgaete, tel. 02 553 82 30,

francis.vandennoortgaete@lin.vlaanderen.be

4. Nieuwe logo's

Milieuzorg Op School

17 MOS-scholen kregen op vrijdag 7 november in ruil voor hun volgehouden milieuprestaties het derde luik van het logo Groene School. De plechtigheid had plaats in het Hendrik Consciencegebouw in Brussel.

De 17

Sancta Maria Instituut	Deurne
Sint-Jozefsinstituut	Borsbeek
Heilig Hart – Bovenbouw 1 + 2	Heist-op-den-Berg
Heilig Hart – Middenschool 1 + 2	Heist-op-den-Berg
Sint-Victorinstituut	Turnhout
Filip Neri Middenschool	Houthalen
Middenschool en Instituut Onbevlekt Hart van Maria	Lummen
Technisch Instituut Sint-Jansberg	Maaseik
EDUGO Campus De Brug	Oostakker
Instituut Heilige Familie	Sint-Niklaas
Sint-Vincentiuscollege Middenschool	Zomergem
Gemeentelijk BuSO Opwijk	Opwijk
Erasmus Hogeschool Dept. Horteco	Vilvoorde
Instituut Sancta Maria	Aarschot
Sint-Jan Berchmanscollege	Diest
Sint-Niklaasinstituut vestiging West	Zwevegem
Immaculata-Instituut	De Panne

Naast de 17 laureaten waren ook de eerder 'afgestudeerde' logo 3-scholen uitgenodigd.

Twee creatieve presentatoren verzorgden de animatie. Culturen in Beweging vertelde over 'Moeder aarde en de kokakolakid'. Na de toespraken van de vertegenwoordigers van de kabinetten Onderwijs en Leefmilieu brachten de laureaten een limerick en kregen ze hun logo met diploma. De leerlingen van de horeca-afdeling van het VTI-Leuven verzorgden de receptie achteraf.

➤ [**Klik hier om de fotogalerij van de logo-uitreiking te bekijken.**](#)

De vier G's van Ritje

'Groener, gezonder, gezelliger en goedkoper' is het motto van het tweede nummer van Mosterd. Elke Vlaamse basis- en secundaire school krijgt er minstens één exemplaar van toegestuurd.

Andere onderwerpen zijn onder andere: Geld voor milieuzorg, Logo-laureaten 2003, Doe de Weggooitest, Hoe kijken kinderen en jongeren naar natuur?, Frisdranken op school?, Lucht en zonlicht niet meer gratis, Internet-wedstrijd. In de nieuwe Mosterd zit ook een MOSTerdEXTRAct: 'Plan je project'.

En je maakt er ook kennis met Ritje.

Een kennismakingsnummer vraag je aan bij de MOS-coördinatie: tel. 02 553 80 73 of 02 553 82 03,
mos@lin.vlaanderen.be

5. Enneemmee

> 5.1. NME-aanbod

De vragen van De Vroente

- **Voedsel of partner?**

Als de zon ondergaat ontwaakt een andere wereld. In de veiligheid van de duisternis gaan sommige dieren op zoek naar voedsel of een partner. Mannelijke motten ruiken de wijfjes van op grote afstand. Vleermuizen en ratten willen een lekkere hap. Zelf zijn ze wel eens het slachtoffer van een nachtelijk roofdier. De uil laat zich op zijn prooi neervallen. Geen ontkomen aan, want zijn vleugels maken geen lawaai. Grotere dieren als de ree verlaten het veilige bos om in de open weide te grazen. Met de **tentoonstelling 'Over Nachten'** in De Vroente beleef je een prettige nacht met hoorspel en leuke spelletjes.

Tot en met 29 januari 2004

- **Pootafdruk, uitwerpsel of geurspoor?**

Tijdens een heidewandeling kom je bijna geen dier tegen. Maar dierensporen leren je dat ze er wel degelijk zijn. Ga daarom mee op sporenjacht, want sporen zijn verhalen. Ze vertellen over de dieren die de sporen achterlieten. Ontdek in De Vroente de boeiende verhalen achter de dierensporen die de medewerkers op de heide vonden. Op de **tentoonstelling 'Opsporing verzocht'** vind je naast pootafdrukken uitwerpselen, nesten, vraat-, geur- en wroetsporen. Na je bezoek aan de tentoonstelling kijk je op een volgende wandeling beter om je heen en ontdek je de verschillende sporen zelf.

Van 31 januari tot en met 29 augustus 2004

De toegang tot beide tentoonstellingen is gratis. Je bezoekt ze van 9 tot 17u. (weekdagen) of 14 tot 17u. (weekend).

NEC De Vroente, Putsesteenweg 129, 2920 Kalmthout,
 tel. 03 620 18 30,
devroente@lin.vlaanderen.be
<http://www.devroente.be>

De Vroente is gesloten van 25 december 2003 tot en met 1 januari 2004.

Aliens voor milieuzorg

Een heel eind hier vandaan zweeft XARD rond in het immense heelal. De planeet lijkt erg veel op onze aarde; zeker voor wat water betreft. I3P zoekt contact met ons, Aardlingen. Hij wil **vermijden dat wij met ons water dezelfde fouten maken als de Xardianen** en ons over ons watergebruik bezinnen.

De XARD-webstek vertelt je meer over het water bij ons in Vlaanderen en de Derde Wereld. Hij maakt de waterproblematiek aanschouwelijk en begrijpelijk. Het XARD-project kadert in een educatieve campagne voor **17-18 jarigen van het technisch en het beroepsonderwijs** en geeft jongeren inzicht in de lokale en globale waterproblematiek.

De webstek presenteert de leerkrachten vier lessen over water en een cd-rom met 3D-animaties, video en muziek.

www.xard.be is een realisatie van PROTOS vzw. Deze organisatie bekommert zich om de wereldwijde waterproblematiek.

Het lessenpakket kost 8 EUR.

Protos, tel. 09 235 25 10

Biotheek

De Biotheek centraliseert alle informatie over biolandbouw en bioproducten. Het is een uniek **informatieloket** voor alles wat met de **biosector** te maken heeft. Bioboeren, handelaars en consumenten kunnen er met hun vragen over wetgeving en bioverkooppunten komen aankloppen. Je kan er zelfs biorecepten opvragen.

www.biotheek.be

Het infoloket van de Biotheek kan je ook telefonisch bereiken: 078 151 152

Bezoekerscentrum Voeren

Sinds juni 2003 heeft de Voerstreek haar bezoekerscentrum in het VVV-kantoor. Met de steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en de provincie Limburg werkte het centrum twee tentoonstellingen uit: een **historisch-cartografisch overzicht** van de geschiedenis van de Voerstreek en een **educatieve tentoonstelling over haar verschillende facetten**. Je kan beide tentoonstellingen

gratis bezoeken. Meer info vind je op www.voerstreek.be

Bewoners en milieu

Het Nederlandse project 'Wijken voor Milieu' wil de bewoners bij het verbeteren van het milieu in de wijk betrekken. Het project startte in 1993. In 2000 werden alle ervaringen met en tips over bewonersparticipatie gebundeld. De publicatie '**Duurzaam wijken voor milieu**' bundelt de voorwaarden van bewonersparticipatie, de aanpak stap voor stap, richtlijnen om met duurzame projecten te beginnen en voorbeelden van activiteiten op wijkniveau. Het is een geknipte handleiding voor wie in de buurt met bewonersparticipatie aan de slag wil.

Het boek kost 20,42 EUR. Je bestelt het in de virtuele 'SME-winkel' op de website www.sme.nl van het gelijknamige milieuadviesbureau.

Subsidies

Het subsidiebesluit voor projecten over duurzaam milieu- en natuurbeleid is goedgekeurd. Meer info vind je op <http://www.mina.vlaanderen.be/milieueducatie/subsidies/index.htm>

> 5.2. NME-agenda

Een **uitgebreide NME-agenda** van december 2003 - januari 2004 vind je op:

www.milieueducatie.be

Daarin onder andere

Studiedag Duurzame Ontwikkeling – SLA 21 (Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling Brussel); VVP-colloquium 'Oor hebben en gehoor vinden'; Hidrodoe viert Sinterklaas; Diersporen verraden meer dan je denkt' in NMEC de Helix

Tentoonstellingen: H.TWEEJO (Centrum Duurzaam Bouwen Heusden-Zolder tot 21/12); Natuur in verf (Wereldnatuurfonds Brussel tot 16/01/04); Watt met energie (Provinciaal Centrum voor Duurzaam Bouwen Westerlo tot 31/12); Kopen met je kop (Pime Lier tot 31/12/04); Fatal attraction - Dieren op vrijersvoeten (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen Brussel tot 18/04/04); Zonne-energie (De Kaaihoeve Zwalm tot 30/09/04)

> 5.3. NME-links

Portaalsite met een ruim aanbod aan internetadressen. De opsplitsing in categorieën maakt zoeken op het web nog eenvoudiger.

www.milieueducatie.be

www.regionalelandschappen.be is de portaalsite van de negen Vlaamse Regionale Landschappen.

Vlaams Overleg Regionale Landschappen, Geert Carpels,
tel. 055 20 72 65,
geert.carpels@rlva.be

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie, Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel,
tel. 02 553 80 71, fax 02 553 80 25,

nme@lin.vlaanderen.be
<http://www.milieueducatie.be>

Kernredactie: Viviane Cleeren, Eric Craenhals, Tim Joye, Ilse Rottiers, Jan Van den Bossche, Hilde Van Lancker, Katrien Van Poeck

Eindredactie: Jan Van den Bossche

Foto's: Tim Joye

Opmaak: Tim Joye

V.U.: J.P. Heirman, directeur-generaal, administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL)

- Reactie op dit NME-zine? nme@lin.vlaanderen.be
- Kent u nog andere geïnteresseerden? Stuur hen dit NME-zine.
- Het volgende NME-zine verschijnt **eind januari 2004**.

De Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie

(Cel NME&I) stimuleert netwerkvorming in de natuur- en milieueducatieve sector en sensibiliseert het brede publiek voor actuele milieuproblemen. Ze doet hiervoor beleidsvoorbereidend werk, moedigt wetenschappelijk onderzoek en professionalisering aan en werkt voor doelgroepen vernieuwende educatieve acties, pakketten en publicaties uit.

Het NME-zine informeert je tweemaandelijks over de evoluties van de natuur- en milieueducatie in Vlaanderen.

NME-zine - nr. 5, december 2003